

Francuski system kwalifikacji

Spis treści

Wprowadzenie	2
1. Francuski system kwalifikacji	3
Krajowa Komisja Kwalifikacji Zawodowych (CNCP)	4
Krajowy Rejestr Kwalifikacji Zawodowych (RNCP)	5
Przykłady kwalifikacji na różnych poziomach Francuskiej Ramy Kwalifikacji:	6
2. Kwalifikacje uzyskiwane w edukacji formalnej	7
Edukacja podstawowa	7
Kształcenie w szkołach ponadpodstawowych	8
Szkolnictwo wyższe	9
3. Kształcenie dorosłych i edukacja pozaformalna oraz uczenie się nieformalne	10
Proces potwierdzania efektów uczenia się, osiągniętych w drodze edukacji pozaformalnej i nieformalnego uczenia się (VAE)	11
Bibliografia	12

Wprowadzenie

Francja jako jeden z pierwszych krajów w Europie - obok Irlandii i Wielkiej Brytanii – stworzyła ramę kwalifikacji jeszcze przed 2005 rokiem¹. Francuska Rama Kwalifikacji obejmuje tylko kwalifikacje zawodowe², zarówno te uzyskiwane w systemie szkolnym, jak i pochodzące z rynku pracy. Francuski system kwalifikacji nie jest tak wszechstronny jak systemy kwalifikacji opracowane przez te kraje Unii Europejskiej, które prace nad systemami kwalifikacji ukończyły w ciągu ostatnich lat³ (poza ramą kwalifikacji pozostają tak istotne kwalifikacje z obszaru edukacji ogólnej jak np. odpowiednik polskiej matury).

Zgodnie z przepisami określonymi we Francuskim Kodeksie Nauczania oraz we Francuskim Kodeksie Pracy⁴ - Francuska Rama Kwalifikacji składa się z Narodowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych (RNCP - *The Répertoire national des certifications professionnelles*) i obejmuje wszystkie kwalifikacje zawodowe, w tym także kwalifikacje o profilu zawodowym z obszaru edukacji wyższej.

Co do zasady, każda kwalifikacja wpisana do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych, musi być możliwa do uzyskania w drodze walidacji uczenia się nieformalnego i pozaformalnego w ramach systemu VAE (*Validation for Experience Acquired*) oraz zawierać informacje o procedurze walidacji.

Francuzi prowadzą już prace nad zreformowaniem swojej pięciopoziomowej ramy kwalifikacji – pochodzącej z 1969 roku - oraz stworzeniem systemu kwalifikacji nowej generacji, który prawdopodobnie będzie się już składał z siedmiu lub ośmiu poziomów⁵.

W opublikowanym w 2010 roku raporcie referencyjnym przedstawiono więc tylko tymczasowe odniesienie Francuskiej Ramy Kwalifikacji – w obecnym kształcie - do Europejskiej Ramy Kwalifikacji⁶.

¹ *Qualifications Framework In Europe: an instrument for transparency and change*, s. 1.

² Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 4.

³ *Qualifications Framework In Europe: an instrument for transparency and change*, s. 2.

⁴ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 4.

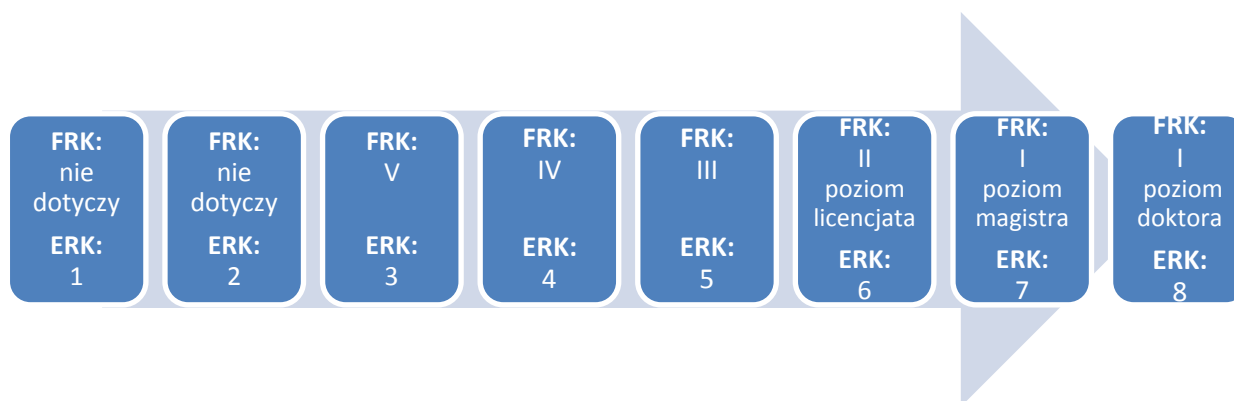
⁵ *Development of national qualifications frameworks in Europe*. October 2011”, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 103.

⁶ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 4.

Liczba mieszkańców	PKB na 1 mieszkańca (w euro)	Nakłady na edukację (% PKB)
65 350 000 ⁷	25 770 ⁸	6,0 ⁹

1. Francuski system kwalifikacji

Odniesienie poziomów Francuskiej Ramy Kwalifikacji do Europejskiej Ramy Kwalifikacji przedstawia poniższy schemat¹⁰.

W porównaniu z innymi krajami europejskimi obecna struktura Francuskiej Ramy Kwalifikacji jest bardzo mało przejrzysta¹¹. Podstawę odniesienia Francuskiej Ramy Kwalifikacji do Europejskiej Ramy Kwalifikacji stanowił system kwalifikacji wprowadzony we Francji w 1969 roku, który liczy pięć poziomów. Francuscy eksperci zdecydowali, że najlepszą metodą odniesienia ich ramy do Europejskiej Ramy Kwalifikacji, będzie odnoszenie poziomu do poziomu („block to block” basis)¹². Wyjątek stanowił poziom I, do którego zgodnie z Francuską Ramą Kwalifikacji przypisane są zarówno kwalifikacje magistra, jak i doktora. W tym wypadku uznano, że kwalifikacje magistra powinny być przypisane do poziomu 7, a doktora do poziomu 8 Europejskiej Ramy Kwalifikacji¹³.

Żadnych poziomów Francuskiej Ramy Kwalifikacji nie odniesiono do poziomu 1 i 2 Europejskiej Ramy Kwalifikacji. Niektóre kraje Unii Europejskiej publicznie wyraziły swoje

⁷ Dane na 1 stycznia 2012. Źródło: National Institute of Statistics and Economic Studies.

⁸ Dane za 2010 rok. Źródło: EconomyWatch.com

⁹ Dane za 2010 rok. Eurostat.

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Total_general_government_expenditure_on_recreation_culture_and_education_by_country_2002_and_2010_%28%25_of_GDP_and_millions_of_euro%29.png&filetimestamp=20120801092951

¹⁰ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 45.

¹¹ *Development of national qualifications frameworks in Europe*. October 2011”, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 110.

¹² Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 4.

¹³ Ibidem, s. 4.

zaniepokojenie tą decyzją francuskiego rządu, ponieważ do najniższego poziomu, V, Francuskiej Ramy Kwalifikacji przypisane zostały również takie kwalifikacje, które biorąc pod uwagę efekty uczenia się, powinny być przypisane zarówno do poziomu 3, jak i do poziomu 2 Europejskiej Ramy Kwalifikacji¹⁴. Członkowie Grupy Doradczej ds. Europejskiej Ramy Kwalifikacji (*EQF Advisory Group*) przekonywali z kolei, że brak odniesienia poziomów Francuskiej Ramy Kwalifikacji do najniższych poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji może – w najgorszym scenariuszu – powstrzymać napływ imigrantów zarobkowych posiadających kwalifikacje na poziomie 1 i 2 Europejskiej Ramy Kwalifikacji.

Problem ten powinien zostać rozwiązany wraz z wprowadzeniem 7 lub 8 poziomów we Francuskiej Ramie Kwalifikacji. Reforma systemu kwalifikacji nie jest jednak prosta. Jednym z problemów związanych z opracowaniem ramy kwalifikacji zbudowanej z większej liczby poziomów jest choćby prawo, na mocy którego kwalifikacje na poziomie V (obecnie najniższym) są skorelowane z przepisami o płacy minimalnej¹⁵.

Krajowa Komisja Kwalifikacji Zawodowych (CNCP)

Funkcję Krajowego Punktu Koordynacyjnego (National Coordination Point) pełni Krajowa Komisja Kwalifikacji Zawodowych (*Commission nationale de la certification professionnelle*, CNCP)¹⁶. W jej skład wchodzi mianowany przez premiera przewodniczący CNCP oraz¹⁷:

- 16 przedstawicieli ministrów (odpowiedzialnych za sprawy społeczne i zdrowie, rolnictwo, kulturę, obronność, przemysł, małe i średni firmy oraz zawody i rzemiosła, edukację, kształcenie zawodowe oraz szkolnictwo wyższe, środowisko, drogi, mosty oraz transport i budownictwo, służbę cywilną, młodzież i sport, turystykę, a także za kwestie pracy i zatrudnienia);
- 5 przedstawicieli najbardziej reprezentatywnej organizacji pracodawców;
- 5 przedstawicieli najbardziej reprezentatywnej organizacji pracowników;
- 3 wybranych przedstawicieli stałych zgromadzeń stowarzyszeń rolniczych, izb przemysłowo-handlowych oraz izb handlowych;
- 3 wybranych przedstawicieli regionów, w tym przewodniczący Komitetu ds. koordynacji regionalnych programów kształcenia zawodowego oraz praktyk

¹⁴ *Development of national qualifications frameworks in Europe*. October 2011”, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 109.

¹⁵ *Ibidem*, s. 110.

¹⁶ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 7.

¹⁷ *Ibidem*, s. 51.

zawodowych oraz dwóch przedstawicieli powołanych na wniosek Stowarzyszenia Regionów Francji.

Rolę doradczą w CNCP pełni również 12 innych osób¹⁸ (m.in. przedstawiciele Rady Młodzieżowej, dyrektor organizacji Centre Inffo, dyrektor Centrum Studiów i Badań dotyczących kwalifikacji, a także reprezentanci konfederacji pracodawców oraz Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych).

Krajowa Komisja Kwalifikacji Zawodowych (CNCP) pełni rolę strażnika (gate-keeper) Francuskiej Ramy Kwalifikacji. Prowadzi m.in. Krajowy Rejestr Kwalifikacji Zawodowych (*La repertoire national des certifications professionnelles*, RNCP), rozpatruje wnioski o rejestrację od podmiotów, które chciałyby uzyskać prawo do nadawania kwalifikacji uznawanych przez państwo, udostępnia firmom i osobom indywidualnym dostęp do aktualnych informacji na temat kwalifikacji zawodowych¹⁹, a także określa warunki wpisywania do RNCP nowych kwalifikacji, zatwierdza nowe kwalifikacje^{20 21} i odpowiada za ich jakość.

Krajowy Rejestr Kwalifikacji Zawodowych (RNCP)

Krajowy Rejestr Kwalifikacji Zawodowych (RNCP) został ustanowiony w ramach reformy systemu kwalifikacji zawodowych uchwalonej 17 stycznia 2002 roku. RNCP odgrywa we Francji niezwykle ważną rolę. Zawiera wykaz kwalifikacji, które opierają się na standardach kompetencji (standard of competences)²² i są uznawane przez państwo na poziomie ogólnopaństwowym. W RNCP ujęte są wszystkie kwalifikacje zawodowe - niezależnie od sektora, z którego pochodzą, uzyskane zarówno w ramach edukacji formalnej, jak i pozaformalnej.

RNCP zawiera trzy główne typy kwalifikacji^{23 24}:

- 1) Kwalifikacje nadawane przez francuskie ministerstwa. Każde ministerstwo, które odpowiada za dziedzinę, w której można nadawać kwalifikacje, tworzy własny rejestr kwalifikacji (nadanie poziomu odbywa się poprzez wpisanie do rejestru). Kwalifikacje z tej grupy są sporządzane w ramach współpracy z partnerami

¹⁸ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, Appendix 3, Composition of the CNCP, s. 51.

¹⁹ www.cncp.gouv.fr.

²⁰ Ibidem, s. 19-20.

²¹ Żadna klasyfikacja nie może zostać wpisana do RNCP bez zgody CNCP. *Development of national qualifications frameworks in Europe*. October 2011", Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 105.

²² Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, Appendix 3, Composition of the CNCP,, s. 6.

²³ Ibidem, s. 21-22

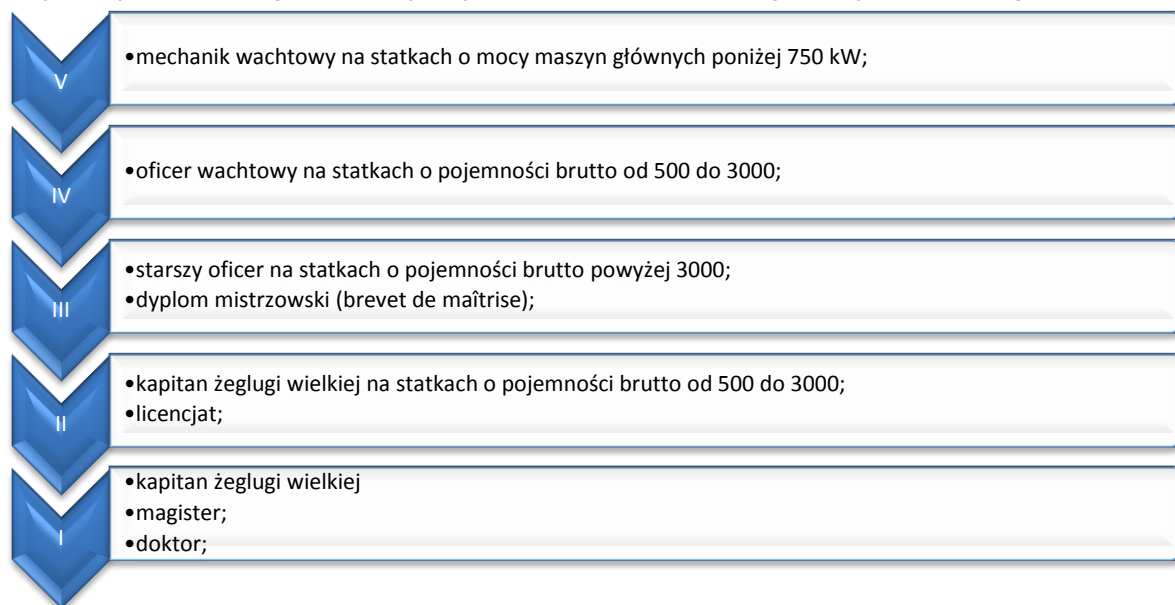
²⁴ *Development of national qualifications frameworks in Europe*. October 2011", Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 104.

społecznymi (consultative vocational committees - CPCs²⁵) i są automatycznie wpisywane do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych;

- 2) Kwalifikacje nadawane przez organizacje szkoleniowe, izby zawodowe oraz ministerstwa, które nie zostały stworzone w ramach współpracy z CPC, ale zostały sprawdzone i zatwierdzone przez CNCP;
- 3) Kwalifikacje nadawane przez organizacje branżowe w ich własnym imieniu, które zostały zatwierdzone przez CNCP.

Włączenie danej kwalifikacji do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych oznacza, że wszyscy interesariusze reprezentowani w Krajowej Komisji Kwalifikacji Zawodowych gwarantują ważność danej kwalifikacji²⁶. Do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych wpisano jak dotąd ponad 6400 kwalifikacji (certyfikatów)²⁷. Kwalifikacje wprowadzone do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych są pogrupowane według obszarów działalności oraz poziomów w ramie kwalifikacji²⁸.

Przykłady kwalifikacji na różnych poziomach Francuskiej Ramy Kwalifikacji²⁹:

²⁵ Pierwszy CPC powstał w 1972 r. Komitety te składają się z przedstawicieli pracowników, pracodawców, władz i specjalistów w danych dziedzinach i są podzielone według branż. Źródło: *Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning*, s. 28.

²⁶ Procedury włączania nowych kwalifikacji do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych bazują na rozporządzeniach dotyczących kwalifikacji nadawanych przez państwo i w imieniu państwa lub na decyzjach wydanych przez Krajową Komisję Certyfikacji Zawodowej.

²⁷ *Development of national qualifications frameworks in Europe. October 2011*, Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012, s. 104.

²⁸ Źródło: *Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning*, s. 24.

²⁹ *Ibidem*, s. 36, s. 45-46.

2. Kwalifikacje uzyskiwane w edukacji formalnej

Francuski system edukacji opiera się na kilku podstawowych zasadach³⁰:

- zasadzie wolności nauczania – kształcenie odbywa się zarówno w placówkach publicznych, jak i w instytucjach prywatnych, które podlegają kontroli Ministerstwu Edukacji Narodowej;
- obowiązku szkolnego – nauka jest obowiązkowa dla dzieci w wieku od 4 do 16 lat;
- darmowej edukacji w szkołach publicznych;
- neutralności i świeckości edukacji publicznej.

W ramach rozpoczętego w latach 80. XX wieku procesu decentralizacji władzom lokalnym przekazano odpowiedzialność m.in. za budowę i remonty szkół, organizację w szkołach zajęć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych, a także za zatrudnianie pracowników technicznych i zarządzanie nimi. Władze centralne nadal odgrywają jednak decydującą rolę w procesie kształcenia. Ministerstwo Edukacji Narodowej definiuje ścieżki edukacyjne, opracowuje szczegółowe programy nauczania, wyznacza, jaką wiedzę i umiejętności powinni nabyć uczniowie, a także wydaje wytyczne w sprawie organizacji i metodyki nauczania poszczególnych przedmiotów. Rząd centralny jest również odpowiedzialny za rekrutację nauczycieli i zarządzanie kadrą nauczycielską³¹.

Ministerstwo Edukacji Narodowej nadzoruje również m.in. proces kształcenia, organizuje ogólnonarodowe egzaminy oraz wydaje państwowe świadectwa i dyplomy³².

Edukacja podstawowa

Edukacja podstawowa odbywa się w szkole podstawowej połączonej z przedszkolem (francuskie dzieci mogą bezpłatnie uczęszczać do przedszkola od drugiego do szóstego roku życia) lub w samej tylko szkole podstawowej (dla dzieci w wieku 6-11 lat)³³. We Francji nie wydaje się świadectwa ukończenia szkoły podstawowej.

³⁰ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 9.

³¹ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification fo lifelong learning, s. 9-10.

³² Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification fo lifelong learning, s. 9.

³³ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification fo lifelong learning, s. 10 oraz s. 49.

Kształcenie w szkołach ponadpodstawowych

Nauka w szkołach średnich jest podzielona na dwa etapy.

Etap I. Szkoły średnie I stopnia (*collège*).

Dla uczniów w wieku 11-15 lat. Nauka w nich trwa cztery lata i jest podzielona na trzy cykle: roczny cykl adaptacji (*cycle d'adaptation*), dwuletni cykl utrwalania treści nauczania (*cycle central*) oraz roczny cykl orientacji (*cycle d'orientation*)³⁴. Po ukończeniu ostatniej klasy w szkole średniej I stopnia, uczniowie mogą przystąpić do państwowego egzaminu, którego zdanie pozwoli im uzyskać świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia (*le diplôme national du brevet - DNB*). Świadectwo ukończenia szkoły średniej I stopnia nie jest jeszcze przypisane do żadnego poziomu ramy kwalifikacji³⁵. Zdanie tego egzaminu nie jest wymagane, aby uczniowie mogli kontynuować naukę w szkole średniej II stopnia.

Etap II. Szkoły średnie II stopnia.

Po ukończeniu szkoły średniej I stopnia uczniowie mają do wyboru dwie ścieżki kształcenia³⁶:

- **ogólnokształcące lub techniczne** – nauka w *lycée general* lub *lycée technique* trwa trzy lata i kończy się egzaminem maturalnym (*baccalauréat*).
- **zawodowe** – podczas trzech lat kształcenia w *lycée professionnel* uczniowie zdobywają zarówno wiedzę ogólną, jak i specjalistyczną wiedzę techniczną³⁷. Po dwóch latach nauki w liceum zawodowym uczniowie mają możliwość zdobycia następujących kwalifikacji³⁸:
 - **certyfikatu umiejętności zawodowych CAP(A)** – *Le certificat d'aptitude professionnelle (agricole)*;
 - **certyfikatu zawodowego BEP** (*Le brevet d'études professionnelles*).

³⁴ Ibidem, s. 49.

³⁵ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 21.

³⁶ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 10.

³⁷ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 13.

³⁸ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article37;

Po trzech latach nauki uczniowie mają możliwość zdania **zawodowej matury BAC Pro** (*Le baccalauréat professionnel*)³⁹ i kontynuowania nauki na wyższych uczelniach.

Podczas kształcenia zawodowego uczniowie biorą udział w płatnych praktykach⁴⁰.

Szkolnictwo wyższe

Kształcenie na poziomie wyższym oferują m.in. państwowe uniwersytety, tzw. Grandes Ecoles (uważane za najbardziej prestiżowe francuskie szkoły wyższe), prywatne szkoły wyższe oraz prywatne instytuty, a także instytucje publiczne o charakterze administracyjnym (poza Ministerstwem Edukacji Narodowej podlegają nadzorowi innych ministerstw, np. Ministerstwa Rolnictwa lub Ministerstwa Zdrowia⁴¹).

Kwalifikacje uzyskiwane we francuskim szkolnictwie wyższym są zgodne z trzema cyklami bolońskimi (licencjat, magister, doktor)⁴². W systemie edukacji wyższej stosowany jest Europejski System Transferu i Akumulacji Punktów (ECTS):

- po zdobyciu 180 punktów ECTS (zaliczeniu sześciu semestrów studiów) student może uzyskać tytuł **licencjata**;
- po zdobyciu 300 punktów ECTS (zaliczeniu dziesięciu semestrów studiów) student może uzyskać **zawodowy dyplom magistra**⁴³ (*master professionnel*), potwierdzający jednocześnie ukończenie studiów wyższych i kwalifikacje zawodowe lub **dyplom magistra w dziedzinie badań naukowych**, który otwiera drogę do kariery akademickiej;
- po zdobyciu 480 punktów ECTS (zaliczeniu sześciu semestrów studiów doktoranckich po studiach magisterskich) można uzyskać **dyplom doktora**⁴⁴;

W ramach tzw. krótkiego cyklu możliwe jest (i zdobyciu 120 punktów ECTS) uzyskanie następujących kwalifikacji⁴⁵:

³⁹ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 49.

⁴⁰ Ibidem, s. 14.

⁴¹ Ibidem, s. 11.

⁴² Ibidem, s. 11.

⁴³ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 10.

⁴⁴ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 11.

⁴⁵ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 13.

- ✚ dyplomu uniwersyteckiego w dziedzinie technologii **DUT** (*Le diplôme universitaire de technologie*), który wydawany jest w 25 specjalnościach z obszaru produkcji i usług;
- ✚ dyplomu technika **BTS** (*Le brevet de technicien supérieur*), który wydawany jest w 106 specjalnościach m.in. z obszaru przemysłu, hotelarstwa, zdrowia, zarządzania czy rolnictwa;

Zgodnie z zaleceniami francuskiego Ministra Edukacji Narodowej wszystkie kierunki kształcenia w ramach szkolnictwa wyższego powinny być ukierunkowane na przygotowanie absolwentów do życia zawodowego. We Francji zatarciu ulega więc tradycyjne rozróżnienie na kształcenie “ogólne” i “zawodowe”, a kierunki artystyczne czy społeczne mają dawać studentom zarówno wiedzę naukową, jak i kompetencje, które mogą być wykorzystane na różnych stanowiskach zawodowych oraz w działalności gospodarczej⁴⁶.

3. Kształcenie dorosłych i edukacja pozaformalna oraz uczenie się nieformalne

Francuski system doskonalenia zawodowego i kształcenia ustawicznego powstał na początku lat 70. XX wieku i obecnie gra bardzo istotną rolę we francuskim systemie gospodarczym (odpowiada za 1,7 proc. Francuskiego PKB⁴⁷).

Od 2002 roku Francja stosuje system potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w edukacji pozaformalnej i nieformalnej (VAE)⁴⁸. Dzięki niemu osoby, które nabyły umiejętności poprzez uczenie się nieformalne (np. poprzez praktykę zawodową) lub w ramach edukacji pozaformalnej (np. podczas szkoleń dla osób poszukujących pracy) mogą uzyskać takie same kwalifikacje – wpisane do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych – jak podczas edukacji szkolnej i kształcenia zawodowego⁴⁹.

Co do zasady, wszystkie kwalifikacje wpisane do Krajowego Rejestru Kwalifikacji Zawodowych, muszą być możliwe do zdobycia poprzez potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poprzez uczenie się nieformalne i edukację pozaformalną⁵⁰. Wyjątkiem są kwalifikacje związane z zawodami regulowanymi, np. uprawnienia do wykonywania zawodu pielęgniarki/pielęgniarza.⁵¹

⁴⁶ Ibidem, s. 14.

⁴⁷ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article37.

⁴⁸ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 32.

⁴⁹ Źródło: Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification for lifelong learning, s. 6.

⁵⁰ Ibidem, s. 17, s. 26.

⁵¹ Ibidem, s. 26.

Proces potwierdzania efektów uczenia się, osiągniętych w drodze edukacji pozaformalnej i nieformalnego uczenia się (VAE)

O uznanie efektów uczenia się osiągniętych w drodze edukacji pozaformalnej i nieformalnego uczenia się i nadanie kwalifikacji w formie świadectwa lub dyplomu może się starać każda osoba z co najmniej trzyletnim doświadczeniem zawodowym⁵² (ciągłym lub przerywanym)⁵³.

Jeśli kandydat starający się o potwierdzenie efektów uczenia się osiągniętych poza systemem szkolnym i szkolnictwem wyższym wie, jaką kwalifikację chce uzyskać, kieruje wniosek o jej nadanie do konkretnego podmiotu nadającego dane kwalifikacje w formie i w terminie określonym przez ten podmiot i podanym do publicznej wiadomości⁵⁴.

Kandydaci muszą skompletować wymaganą przez dany podmiot dokumentację, potwierdzającą ich doświadczenie zawodowe. Kandydaci są uprawnieni do otrzymania wskazówek przy gromadzeniu dokumentacji niezbędnej w procesie VAE. Doradca pomaga także kandydatom w opisanu wykonywanej przez niego pracy i w wykazaniu powiązań między nabytymi efektami uczenia się a wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami, które są konieczne do nabycia pożądanej kwalifikacji. Jeśli doradca uważa, że umiejętności zawodowe kandydata są niewystarczające do nabycia danej kwalifikacji, to musi go o tym poinformować. Decyzja o kontynuowaniu procesu walidacji lub jego przerwaniu należy jednak do kandydata⁵⁵.

Kandydatowi przysługuje dwudniowy urlop na przygotowanie się do potwierdzenia efektów uczenia się pozaformalnego i nieformalnego oraz rozmowę z komisją walidacyjną⁵⁶. Francuscy pracownicy mogą być również wysłani na szkolenia zawodowe w ramach programu szkoleń opracowanego przez pracodawcę. Mogą również utrzymać urlop na realizację swojego indywidualnego programu szkoleniowego – trwa on zazwyczaj rok i jest płatny (pracownik otrzymuje od 80 do 100 proc. wynagrodzenia).

⁵² Ibidem, s. 58.

⁵³ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article40.

⁵⁴ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article40.

⁵⁵ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article40.

⁵⁶ Centre INFFO, www.centre-inffo.fr/international/spip.php?article40.

Bibliografia

Akty prawne:

1. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 28 kwietnia 2009 roku w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie.

Publikacje i broszury:

1. Raport: *Referencing of the national Framework of French certification In the light of the European Framework of certification fo lifelong learning*, French project working group, October 2010.
2. "Development of national qualifications frameworks in Europe. October 2011", Luxembourg, Publications Office of the European Union, 2012.
3. *Qualifications Framework In Europe: an instrument for transparency and change*. CEDEFOP, 2012.

Strony internetowe:

1. Strona francuskiego Ministerstwa Edukacji Narodowej: www.education.gouv.fr.
2. The French National Qualifications Framework: <http://www.rncp.cncp.gouv.fr/grand-public/qualificationsFramework>.
3. Strona francuskiego urzędu statystycznego: www.insee.fr.
4. Strona Centre INFFO: www.centre-info.fr/international
5. Strona Eurostatu.
http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php?title=File:Total_general_government_expenditure_on_recreation,_culture_and_education_by_country,_2002_and_2010_%28%25_of_GDP_and_millions_of_euro%29.png&filetimestamp=20120801092951
6. EconomyWatch.com.